

FOTO VAN DE WEEK

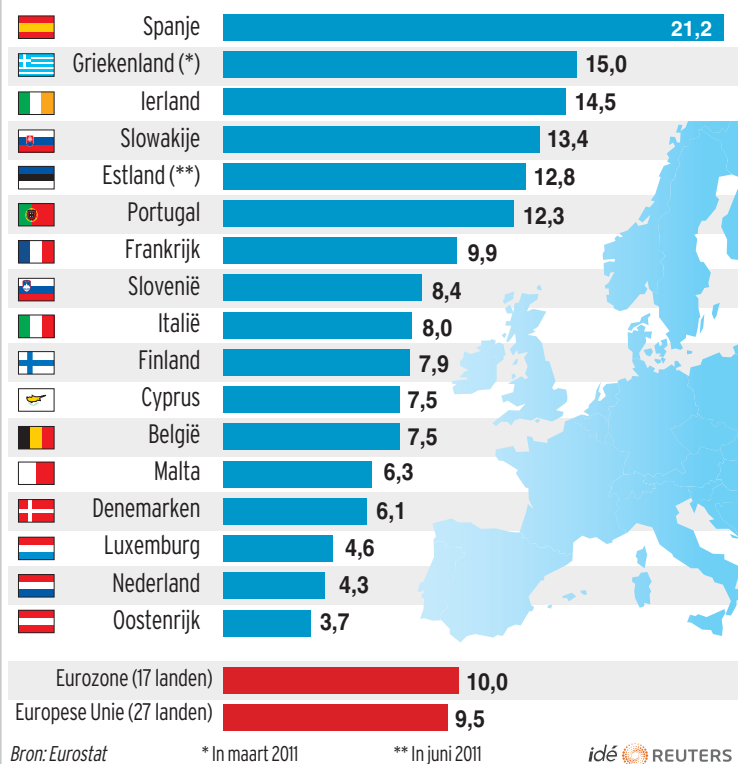

Spaanse gezondheidswerkers trokken vorige week in Barcelona de straten op om te protesteren tegen de op til zijnde besparingen in de gezondheidszorg. De Spaanse regering kondigde fikse bezuinigingen aan en daar is het personeel het dus niet mee eens. De stakingsdag van vorige week was naar verluidt de eerste maar zeker niet de laatste dag.

GRAFIEK VAN DE WEEK

DE WERKLOOSHEID IN DE EUROZONE

Werkloosheidsgraad in de landen van de eurozone in juli 2011, in % van de actieve bevolking

COLUMN

Het euthanasiedebat in de Senaat

Binnenkort start in de gezamenlijke commissies voor Justitie en Sociale Zaken van de Senaat (de zogenaamde commissie bio-ethiek) de bespreking van enkele wetsvoorstellen tot wijziging van de wet betreffende de euthanasie. Die wet is nu bijna tien jaar van kracht en een grondige evaluatie ervan is een goed idee. Veel senatoren van toen zijn er nu niet meer bij en dat kan zorgen voor een frisse en onbevangen kijk op de kwaliteiten en gebreken van die wet. Wat mij betreft zouden zeker de volgende punten aan de orde moeten komen. Daarbij maak ik een onderscheid tussen verbeteringen in de wet en meer fundamentele wijzigingen ervan.

Tot de categorie van de verbeteringen behoort de sanctie voor een arts die euthanasie heeft toegepast en dit niet meldt aan de commissie die de toepassing van de wet toetst en evalueert. De wet kan zo worden gelezen dat wie niet meldt, zich schuldig maakt aan het misdrijf moord (een 'papieren' moord als het ware), wat een veel te zware sanctie is. In een andere lezing is er echter helemaal geen sanctie, wat ook niet kan. Een afzonderlijke sanctie voor wie niet heeft gemeld, bijvoorbeeld een geldboete, zou hieraan kunnen verhelpen. Een ander punt van verbetering betreft de werking van die commissie. De wet legt aan de leden ervan – terecht – een zwijgplicht op. Met behoud daarvan moet het mogelijk worden dat de beslissingen van de commissie geanonimiseerd ter beschikking worden gesteld voor ondermeer wetenschappelijk onderzoek. In Nederland is dat al het geval. Ook de 'vervaldatum' van een voorafgaandelijk verzoek om euthanasie kan duidelijker. De bedoeling van de wetgever was die te beperken tot vijf jaar maar wie de wet goed leest, zal vaststellen dat een voorafgaandelijk verzoek onbepaald geldig kan zijn. Dat leidt tot verwarring. Er zal een duidelijke keuze moeten worden gemaakt tussen een geldigheid van bepaalde of onbepaalde duur.

De eerste fundamentele wijziging betreft het wettelijke statuut van hulp bij zelfdoding. De wetgever moet daar eerst uitdrukkelijk een misdrijf van maken wat nu niet het geval is. Vervolgens moet hulp bij zelfdoding wettelijk mogelijk worden gemaakt onder dezelfde voorwaarden, mits enkele aanpassingen, als voor euthanasie. Dan is er euthanasie bij minderjarigen. In 2002 heeft de wetgever er zich vanaf gemaakt door euthanasie alleen mogelijk te maken bij de zogenaamde ontvoogde minderjarigen. Dat was geen goede keuze. Waarom zou een minderjarige die om louter materiële redenen ontvoogd werd, wel het recht hebben om euthanasie te verzoeken en een niet-ontvoogde, maar feitelijk wilsbekwame minderjarige niet? Dit onderscheid in behandeling is niet te rechtvaardigen en moet in een of andere zin worden opgeheven. En er is ook nog het toepassingsgebied van een voorafgaandelijk verzoek om euthanasie. Dat is nu heel beperkt: enkel wie onomkeerbaar buiten bewustzijn is, kan na een voorafgaandelijk verzoek euthanasie bekomen. Ook dat is een onvoldragen compromis. Het verruimen van het toepassingsgebied tot patiënten die om andere redenen hun wil niet meer kunnen uiten, beantwoordt meer aan de verwachtingen. Het heikele punt hier blijft dat de uiteindelijke beslissing over de uitvoering van euthanasie door een derde moet worden genomen omdat de betrokkene niet meer in staat is zijn of haar verzoek te bevestigen. Het is evident dat bijkomende zorgvuldigheidscriteria noodzakelijk zijn om misbruiken te vermijden.

Er zullen zeker ook nog andere thema's aan bod komen zoals de verwijsplicht van gewetensbezwaarde artsen. Een serene debat kan helpen om naar evenwichtige antwoorden te zoeken. ♦

PROF. DR. HERMAN NYS